

Verslag Monitoringsoverleg Groeiagenda

Datum: 8 juli 2021 van 11.00 – 12.30 uur

Locatie: Stadskantoor, vergaderkamer 1

Aanwezig: Wouter Kolff, Arjan Kraijo, Maarten Burggraaf, Ton Spek, Rik van der Linden, Jacqueline van Dongen, Jos Huizinga, Carlo Post, Olga Arandjelovic, Hans Goossensen, Eline de Buck (verslag).

1. Opening / mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en de agenda wordt vastgesteld.

Trudy Baggerman, André Flach en Piet Sleeking zijn door omstandigheden niet aanwezig tijdens de vergadering. Carlo Post zal iets later aansluiten tijdens deze vergadering.

Dit is het derde monitoroverleg. Het eerste overleg vorig jaar voelde wellicht nog wat onwennig. Het verloop van het tweede overleg liep beter, waarbij al meer de vinger op de zere plek werd gelegd. Door de vinger op de zere plek te leggen helpt het ons als regio om met elkaar verder te komen op het gebied van de meervoudig lokale samenwerking en daar ook daadwerkelijk stappen met elkaar te zetten.

We moeten met elkaar beseffen dat wat vandaag besproken wordt naar de raden gaat zodat zij met elkaar weten wat er te doen staat.

Wel kunnen we op basis van de concept monitor op de meeste vlakken best tevreden zijn over de resultaten van de Groeiagenda. Daarover zullen we straks met elkaar in gesprek gaan.

Het beeld is dat er wel het nodige te doen is op het gebied van woningbouw. Daar krijgt straks Arjan Kraijo de gelegenheid voor om een toelichting op te geven.

De input van vandaag zal terugkomen tijdens de collegeconferentie op 14 september 2021.

Er zijn geen inhoudelijke mededelingen op de agenda.

2. Aandachtspunten meervoudig lokale samenwerking zomermonitor Groeiagenda 2030, zomer 2021

Bestuurders formuleren vanuit hun rol als bestuurlijk trekker van de meervoudig lokale samenwerking, aandachtspunten voor lokale colleges en raden. Ze gaan daarbij in het bijzonder in op hoe de aandachtspunten per gemeente in de bestuurlijke werkgroepen worden besproken.

Tevens formuleren de bestuurlijk trekkers belangrijke punten en inhoudelijke kwesties voor colleges en raden. De voorzitter zal deze punten meegeven in zijn aanbiedingsbrief.

- *Opgave Bouwen en Wonen (Trudy Baggerman en Arjan Kraijo)*
- *Opgave Economie en Werken (Maarten Burggraaf en Andre Flach)*
- *Opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit (Ton Spek en Rik van der Linden)*
- *Opgave Energie en Duurzaamheid (Jacqueline van Dongen)*
- *Communicatie en externe betrekkingen (Andre Flach)*
- *Spotlightproject Spoorzone (Jos Huizinga en Piet Sleeking)*

Bouwen en Wonen – Arjan Kraijo

We bouwen te weinig, te langzaam en we hebben met elkaar een opgaaf als het gaat om het verdeelvraagstuk sociale huur.

De bouwvertraging heeft een aantal redenen. De provincie speelt een belangrijke rol in de ruimte die we wel of niet krijgen. De bouwplannen die er liggen, zijn nog veelal zachte plannen, waarvan de bestemmingsplannen nog niet gereed zijn. Ook daar ligt de uitdaging deze nog te gaan realiseren waarbij vergunningverlening ook traag verloopt. We lopen hierdoor fors achter in de ambities.

Er zijn al diverse gesprekken gevoerd met de wethouders bouwen en wethouders wonen. Ook als het gaat om de financiële capaciteit vanuit gemeentelijke organisaties die nodig is. Daarnaast zijn er ook gesprekken met de provincie.

De wijze waarop milieuvergunningen worden afgegeven door de ODMH spelen ook een rol.

Met betrekking tot het sociale huurvraagstuk zijn er in 2016 regionale PALT-afspraken gemaakt en is een regionale woonvisie vastgesteld. Hier is het stand-still-principe afgesproken: wat we slopen, bouwen we ook weer terug tot op het niveau van 2016. We hebben deze woningen wel gesloopt, maar nog niet teruggebouwd. Plantechnisch liggen de plannen er wel. Echter zijn dit nog zachte plannen en liggen er ook plannen van particuliere investeerders.

De sociale huurwoningen terugbrengen d.m.v. particulieren huurwoningen is op de lange termijn niet efficiënt. Dit zijn veelal goedkope huurwoningen die na ca. 10 jaar weer in de verkoop gaan. Dit geeft geen oplossing voor de lange termijn. Het voorstel is dit signaal terug te koppelen aan lokale raden en te bespreken met woningbouwcoöperaties, zodat niet hoeft te gebeuren dat particuliere investeerders de markt van sociale huurwoningen overnemen.

Binnen dit vraagstuk heeft een aantal gemeenten aangegeven terug te bouwen wat binnen de gemeentegrens valt. Dit heeft voor commotie gezorgd. Zwijndrecht, Dordrecht en Sliedrecht hebben aangegeven dat dit een uitkomst is waarmee zij moeilijk kunnen leven, met name als het gaat de samenhang met leefbaarheidsvraagstukken.

De voorzitter vraagt waar dit nu spaak loopt. Arjan Kraijo geeft aan dat de percentagediscussies hierin een grote rol speelt. Daarnaast speelt de problematiek in een flink aantal wijken in Zwijndrecht, Dordrecht en Sliedrecht een belangrijke rol.

Wel is er gesproken om het tekort aan sociale huurwoningen op korte termijn op te lossen d.m.v. flexwoningen.

De voorzitter vraagt of er bereidheid is te investeren binnen de gemeenten op het gebied van ambtelijke capaciteit om de opgave te realiseren en of hier tijdens de PFO's het juiste gesprek over wordt gevoerd. Arjan Kraijo geeft aan dat dit divers ligt, er wordt geïnvesteerd binnen gemeenten, maar vacatures worden met name bij kleine gemeenten niet vervuld.

Hans Goossens geeft een toelichting bij afwezigheid van Carlo en doet de suggestie een *reality check* te laten doen door een externe partij. Arjan Kraijo vermeldt dat tijdens het volgende Bestuurlijke Werkgroep dit onderwerp staat geagendeerd.

De voorzitter vraagt of er een houding te ontwaren is bij sommige gemeenten waar we stil bij moeten staan. Arjan Kraijo licht toe dat het gesprek lastig te voeren is, omdat feitelijke cijfers over de omvang en spreiding van sociale doelgroepen ontbreken. We hebben deze nog niet los gekregen bij de corporaties. Wanneer we deze cijfers niet hebben, is het lastig gemeenten aan te spreken en het inhoudelijke gesprek te voeren.

De voorzitter vraagt hoe het mogelijk is op een nette manier uit het verdeelvraagstuk te komen. Arjan Kraijo licht toe dat de *reality check* zal helpen en een kort en krachtig onderzoek op het flexwoning-concept. Het voorstel van het bouwen van flexwoningen zal verder uitgewerkt worden en daarnaast een traject te ontwikkelen middels een externe partij voor de leefbaarheidsvraagstukken zodat we meer op basis van feiten het gesprek te kunnen voeren.

Geconcludeerd wordt dat we in gezamenlijkheid aan deze opgave moeten werken, omdat wij onderpresteren ten opzichte van andere regio's op het gebied van woningbouw. Er wordt voortdurend gesproken over de percentages op het gebied van de verdeling van sociale huurwoningen en er gebeurt niets.

De voorzitter concludeert dat de vinger op de zere plek gelegd moet worden en dit vraagstuk richting de raden moet om opgelost te worden. De voorzitter stelt voor dat dit issue een belangrijk thema is om op collegeniveau te bespreken tijdens de strategische college-conferentie op 14 september 2021, zodat dit thema integraal opgepakt kan worden. Hierbij kan Arjan Kraijo als voorzitter een belangrijke rol spelen. Op 14 september zal vooral gesproken moeten worden over de inhoudelijke kwesties, verdeelvraagstukken en versnelling in de bouwopgaven. De bijeenkomst moet vooral een bijeenkomst zijn met een positieve insteek, waarbij opgewerkt kan worden naar gemeenschappelijke resultaten.

Economie en Werken – Maarten Burggraaf

Ondanks de coronacrisis kunnen we zien dat de economische impact tot nu toe meevalt. Bij de horeca, retail en maakindustrie van buitenlandse organisaties, met name de lange orderportefeuilles, is de impact uiteraard wel groot. In deze branches spelen onzekerheden een grote rol.

De impact van corona zorgt voor een versnelde transitie, vooral als het gaat om de verkoop van online producten.

Daarbij is de VNG ook aangehaakt als het gaat om het economisch beleid herstelplannen. Daar zie je terugkomen dat vooral de regio wordt benoemd als motor voor de economische groei. Heel belangrijk is dat er een gezamenlijke regionale aanpak is.

Op het gebied van arbeidsmarkt maken we goed gebruik van de posities die we in onze regio hebben. We zorgen er met elkaar voor dat we elkaars krachten benutten.

De Regio Deal heeft ons enorm geholpen om de ambities die we hebben te verfijnen. De Roadmap op innovatie geeft inzicht om clusters in kaart te brengen en zo te kijken waar de opgaven liggen en hierop te vernieuwen.

Richting lokale raden is de boodschap dat het belangrijk is dat we het instrumentarium dat we hebben opgebouwd op orde houden. Op het gebied van de Innovatieagenda kunnen we met Society Smart City nog een stap maken op het gebied van het voorzieningsvlak. Verder hebben we alle instrumenten in huis. Wel houdt het dit jaar op in financiering. Het verzoek aan de raden is om de investering in de volgende periode voort te zetten. Alleen dan kunnen we de opgaande lijn vasthouden.

Een ander signaal is dat de personele bezetting als het gaat om accountmanagement bij gemeenten goed op orde moet zijn. Het is van belang het lokale netwerk goed in kaart te brengen om kansen en mogelijkheden te kunnen benutten.

Daarnaast is het zorg dat de regionale visie een lokale doorvertaling krijgt. Dan kunnen we kracht geven in de uitvoering van het programma en opgave verder verfijnen. We hebben stappen gezet op het gebied van banen en hebben inzichtelijk waar clusters zitten maar die opgave kan op lokaal niveau nog verdere verfijning krijgen.

De voorzitter stelt de vraag hoe het staat met de ambitie 30.000 extra banen te creëren voor de regio. Maarten Burggraaf kan hierbij geen exacte aantallen noemen voor de regio, maar weet wel dat we voor gemeente Dordrecht deze bestuursperiode de afspraak hebben gemaakt 4.000 extra banen te creëren en dat dit aantal ook gehaald wordt. (De monitor geeft aan dat er vanaf 2016 ca. 9000 banen bij zijn gekomen.)

Daarbij ligt Maarten toe dat het niet alleen om volumegroei gaat, maar het ook belangrijk is te kijken naar de stabiliteit en de kwaliteit van de arbeidsmarkt.

De voorzitter vraagt hoe we met elkaar de meetbaarheid kunnen vergroten op economisch vlak. De vraag is vooral wat voor ons een stabiele economische structuur is en wat voor ons een stabiele economische arbeidsmarkt is. Dit moeten wij met elkaar goed definiëren en identificeren waar de risicofactoren zitten. Bijvoorbeeld op het gebied van de zakelijke dienstverlening lopen we in verhouding tot de rest van het land achter. Hierop kan een analyse gemaakt worden die we met elkaar kunnen monitoren.

De ambitie is om bij de start van een volgende bestuursperiode hierop te gaan monitoren.

Sociaal economisch ligt er nog steeds een grote uitdaging voor de regio.

Als je met elkaar ambities afspreekt moet je ook monitoren of de ambities gehaald worden. Afgestemd is dat er voor het volgende coalitieakkoord een rapportage wordt opgesteld met punten waar wij in moeten investeren en punten van tevredenheid, zodat we concreter kunnen monitoren.

De voorzitter stelt de vraag of we voldoende inzet hebben op lobbyactiviteiten en we voldoende contacten hebben met omliggende regio's.

Het beeld is dat we genoeg zijn aangehaakt op de Zuid-Hollandse agenda. Ook InnovationQuarter is goed aangehaakt. De contacten binnen de verstedelijkingsalliantie zijn ook zeer goed. Met Gorinchem, Werkendam en Rotterdam is veel contact op maritiem vlak. Alleen EU is nog een aandachtspunt.

Bereikbaarheid en Mobiliteit- Ton Spek

De ontwikkelingen van de afgelopen periode zijn goed zichtbaar. Onder andere de ontwikkelingen op de A15, A16 en N3. Spannende vraagstukken voor komende periode zijn de ontwikkelingen omtrent de Haringvlietbrug, Brienoordbrug en de A27.

Het gebruik van het openbaar vervoer is afgelopen periode uiteraard teruggelopen. Personenvervoer over water heeft vanwege corona stilgelegen en moet weer opgestart worden.

Een mooi meervoudig lokaal succes is dat we in ieder geval de Waterbus hebben kunnen laten varen. Nu is het principe mensen weer in het openbaar vervoer te krijgen. Burgers zijn hierin nog zeer terughoudend.

Aandachtspunt is de toenemende drukte op de weg. De drukte op de weg ligt weer rond het zelfde niveau als in mei 2019. We moeten met elkaar het samenspel bepalen om te praten over spitsmijding en vervolgens met bedrijven in gesprek gaan. Hierbij is het thuiswerken een belangrijk aspect. Met de wethouders Economie wordt gekeken hoe deze inhoudelijke vraagstukken te bespreken.

De voorzitter vraagt of er in het kader van de samenwerking nog aandachtspunten zijn.

Er wordt in goede harmonie met een redelijk goede snelheid op een comfortabele manier samengewerkt. Op het gebied van lobby zitten we aan veel tafels.

Op het gebied van de Oude lijn hebben we maximaal georganiseerd en dit verloopt goed. Op het gebied van Externe Veiligheid hebben we nog vooruitgang te boeken. Dit ligt ingewikkelder.

Voor de ontwikkeling rondom de Merwedelingelijn is een coalitie gevormd met Gorinchem. We bekijken nu nog hoe een samenwerking te organiseren. We moeten er nu met elkaar alles aan doen een eigen case hiervan te maken. We hebben in ieder geval de basiselementen gereed staan.

De conclusie is dat we de zaken voor de inhoudelijke opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit aardig op de rails hebben. Wel moeten we goed het externe netwerk in Brabant benutten voor de lobbyactiviteiten, omdat we in Den Haag qua externe veiligheid concurreren met Brabantse gemeenten.

Energie – Jacqueline van Dongen

Energie loopt goed. De energiestrategie is aangereikt en in de meeste gemeenten vastgesteld.

De samenwerking op het Nationaal programma RES loopt goed. De samenwerking hierop met de Provincie en Waterschappen loopt ook prima, de contacten zijn prima en de lijnen zijn kort.

De Transitievisie warmte is opgesteld. Deze visie geeft aan hoe van aardgas af te komen en hoe dit slim aan te pakken.

Middelen zijn een punt van zorg. Het is een structurele opgave met een stevig ROB advies om gemeenten van middelen te gaan voorzien. We hebben vanuit de regio al gesprekken gevoerd met het ROB en ook gelobbyd over de capaciteit om te kijken wat gemeenten structureel nodig hebben. Het personele capaciteitsvraagstuk is een groot probleem. Het is van belang hier nu op te acteren. Wanneer we dit niet doen wordt het aanbod schaars en de prijzen hoger. Vanuit de opgave is er goede hoop en wordt er veel gelobbyd.

Mooi te zien is hoe pijlers zich ten opzichte van elkaar versterken. Op het gebied van werkgelegenheid is het goed te kijken hoe we slim kunnen acteren op de groei binnen de opgave. Ook het mobiliteitsvraagstuk moet goed gekoppeld worden aan het mobiliteitsvraagstuk.

Vanuit de bestuurlijke werkgroep kwam duidelijk de vraag naar voren of de monitor wel voldoende duiding geeft voor de raden. Van belang is de inhoud goed te koppelen aan verkiezingsprogramma. Opgemerkt wordt dat er factsheet Groeiagenda is opgesteld ter informatie aan lokale fracties.

Het Energiebudget is een belangrijk aandachtspunt voor de komende periode waarbij er inhoudelijk gesproken moet worden over de lokale opgaven.

Spoorzone – Jos Huizinga

Jos Huizinga geeft aan heel blij te zijn met meervoudig lokale samenwerking op het gebied van de Spoorzone. De onderlinge samenwerking is zeer goed en er wordt goed overleg gevoerd. Stap voor stap gaan we de juiste richting op.

Mecanoo heeft een mooi rapport geschreven voor Dordrecht en is nu ook bezig met het schrijven van een rapport voor Zwijndrecht. Beide rapporten kunnen we straks in Den Haag presenteren.

Specifieke aandachtspunten zijn er op dit moment voor de Spoorzone niet. De voorzitter vraagt of we voldoende zijn aangehaakt op de verstedelijkingsalliantie. Jos Huizinga bevestigt dit en geeft aan dat de contacten zeer goed zijn.

Communicatie & Externe betrekkingen – André Flach

André Flach wordt door de voorzitter verzocht schriftelijk input te leveren voor dit onderwerp. Zodat deze schriftelijke terugkoppeling toegevoegd kan worden in de brief namens Wouter Kolff richting colleges en raden.

Schriftelijke terugkoppeling namens André Flach

Uitbreiden en verstevigen netwerk

We hebben het afgelopen half jaar ingezet op het versterken van duurzame relaties ambtelijk en bestuurlijk in de provincie Zuid-Holland en met de ministeries. In tijden van Corona, waarin fysieke contact niet mogelijk was en alle aandacht gericht was op het virus, zijn diverse digitale gesprekken geïnitieerd met o.a. verschillende Directeur-Generaals van de ministeries van EZK, BZK en I&W en met de betrokken gedeputeerden in Zuid-Holland.

Tweede Kamer & Groeiagenda Drechtsteden

Centraal heeft gestaan de Tweede Kamer verkiezingen en nu de formatie. In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen 2021 hebben we voor verschillende kandidaat-kamerleden digitale werkbezoeken aan de regio georganiseerd. In een propositiedocument hebben we aandacht gevraagd voor de Groeiagenda opgaven in de Drechtsteden bij de formerende partijen. Daarnaast zijn er social media activiteiten georganiseerd om onze regio goed te profileren in Den Haag. Op het moment brengen we richting de formatie onze punten van de regio aan bij de schrijvers van een mogelijk regeerakkoord. We maken werk van ambassadeurs voor de Drechtsteden: Kamerleden met een warm hart voor onze regio. Verder maken we kennis met de verschillende woordvoerders die van belang zijn voor de Groeiagenda en de opgaven in de Drechtsteden en leveren we input voor debatten die wezenlijk zijn voor onze groeiagenda.

Groeiagenda Drechtsteden & Groeiagenda Zuid Holland

We hebben intensief samengewerkt binnen Zuid Holland om de Groeiagenda Zuid Holland te laten landen in de Tweede Kamer en in de eerste tranche van het Groeifonds. Hetgeen heeft geresulteerd in de honorering van het Metropolitaine OV in de Zuidelijke Randstad. De oude lijn Dordrecht-Leiden en de spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht zijn hier onderdeel van.

Corporate communicatie

Communicatieinzet was in de afgelopen periode vooral ondersteunend aan Public Affairs, bij de lobby richting provincie, rijksoverheid en Europa om kansen voor versterking van de Drechtsteden te vergroten. Dit gebeurde zowel vanuit de samenwerking op de Groeiagenda Drechtsteden als de vanuit de samenwerking binnen de Groeiagenda Zuid-Holland. Rondom de Tweede Kamerverkiezingen is gewerkt aan dankbrieven voor vertrekkende Kamerleden en felicitatiebrieven voor nieuwe Kamerleden. Ook zijn er position papers ontwikkeld.

Doorontwikkeling media en middelen

Er is ingezet op het optimaliseren en professionaliseren van website, nieuwsbrief, social media en het interne platform regiodealrechtstedengorinchem.nl. Via social media en website is aandacht gegenereerd voor speerpunten en resultaten vanuit de Groeiagenda. Ook was hier aandacht voor de digitale werkbezoeken.

Afzenderschap

Drechtsteden is een sterk merk. Dat gaan we voor de ruimtelijk-economische onderwerpen opnieuw laden. Dit kan niet meer onder de vlag van de GRD en ook niet meer met het huidige Drechtsteden-logo. Daarom is in de afgelopen periode invulling gegeven aan het project Afzenderschap. Resultaten worden in het najaar opgeleverd en vervolgens geïmplementeerd: communicatieboodschappen, corporate story en visuele identiteit (huisstijl) voor de opgaven uit de Groeiagenda.

3. Onderling gesprek over integraliteit en samenwerking

Bestuurlijk trekkers spreken elkaar aan op waar opgaven elkaar nog kunnen versterken, en/of gezamenlijke aandachtspunten per gemeente. Kansen en verbeterpunten in de huidige samenwerking worden benoemd naar elkaar.

Geconcludeerd wordt dat we voldoende over integraliteit en samenwerking hebben gesproken bij agendapunt 2.

Ton Spek geeft als toevoeging dat de meervoudig lokale samenwerking uitnodigt de contacten buiten de regio goed te onderhouden.

4. Blik op de toekomst

Met vier jaar Groeiagenda, en twee jaar werken volgens Deetman achter de rug, kijken de bestuurders vooruit naar de gemeenteraadsverkiezingen en de komende raadsperiode. Welke aandachtspunten geeft het Monitoringsoverleg mee aan lokale raden.

- Inhoudelijke bespreking zomermonitor in lokale raden
- Vaststelling Uitvoeringsprogramma 2022 in lokale raden
- Strategische collegeconferentie 14 september 2021
- Vierde monitor, 1^e kwartaal 2022 – net voor de gemeenteraadsverkiezingen

Van dit overleg wordt een verslag gemaakt dat als bijlage meegestuurd wordt met de aanbiedingsbrief uit naam van Wouter Kolff aan de colleges met verzoek dit door te geleiden naar de gemeenteraden.

Naast de monitor zal ook het Uitvoeringsprogramma 2022 aan de colleges en raden aangeboden worden. Het streven is om een min of meer gelijktijdige bespreking in de raden te krijgen.

Op 14 september zien we elkaar weer gezamenlijk met alle colleges bij het hoofdkantoor van Fokker tijdens de strategische college-ontmoeting. De uitkomst van vandaag zal daarin besproken worden. Daarna hebben we nog een monitoringsoverleg voor de verkiezingen. Dit monitoringsoverleg moet nog gepland worden in februari 2022.

Jos Huizinga geeft aan dat hij graag een slag wil maken op de mobiliteitsontwikkeling. Maarten Burggraaf ligt toe dat hier vanuit Dordrecht al stappen in zijn gemaakt en zal ervoor zorgen dat iedereen op dit onderwerp aangehaakt wordt.

Aandachtspunt is dat we in onszelf blijven geloven, kritisch naar elkaar zijn en blijven, elkaar aanspreken en elkaar blijven enthousiasmeren.

5. WVTTK / Sluiting

Er zijn geen vragen voor de rondvraag. De voorzitter dankt allen voor aanwezigheid en beëindigd de vergadering.